

BAKONYNÁNA

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV
2017.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés 5
2. Bakonynána bemutatása 7
általános településkép, településkarakter
3. Örökségünk 9
a településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők
4. Településképi szempontból meghatározó területek Bakonyránán 13
eltérő karakterű területek lehatárolása, a településkép, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával
5. Ajánlások 16
a településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató:
 - Telepítés*
 - Terepalakítás*
 - Magasság*
 - Tetőhajlásszög, Tetőforma*
 - Színek*
 - Kertek, Kerítések*
 - Erkélyek, tornácok*
 - Ajtók, ablakok*
 - Homlokzatképzés*
6. Jó példák, épületek, épített részletek 29
épületek, építészeti részletek kialakítása
7. Utcák, terek 35
8. Hírdetések, reklámtáblák 36

BEVEZETÉS

Az építészetet szokás megfagyott zeneként emlegetni. És valóban nagyon sok hasonlóságot találhatunk egy zenemű és az építészet között. Az építészet sokszínűségét adja a változatos utcák, terek, épületek sokasága, mint egy zenekarban a sokféle hangszer: vonósok, fúvósok, ütős hangszerek. Ugyanakkor, ha ezek egymásra tekintet nélkül zenélnek, lehet külön-külön még szép dallam is, amit játszanak, az összkép hamis. Ugyanígy a házak is lehetnek eltérőek egymástól, más rendeltetésűek, de ha nincsenek tekintettel egymásra, zavaros, élhetetlen környezetet alakítanak ki.

A kézikönyv segítség kíván lenni: a település bemutatásával, az értékek megismertetésével és az útmutató résszel tárja fel az épített környezet szépségeit. Az ajánlások nem tekinthetők kötelező jellegűnek, a céljuk nem a tervezési szabadság megkurtítása, uniformizálása, hanem éppen a valós értékek megismertetése, a sokféle izgalmas lehetőség feltárása. Az unalomig másolt, giccses, sokszor import klónok helyett a település karakteréhez illeszkedő választási lehetőségek bemutatása, a nem diktált, hanem valódi szabadság megismertetése.

A kézikönyv nem egy merev, lezárt egész, hanem nyílt, folyamatos hozzászólást és változtatást lehetővé tevő kezdeményezés kíván lenni, ahogy a település története sem befejezett, hanem folyamatosan továbbíródik. Ezért, ha újabb szép ház születik, az bekerülhet, sőt be is kell, hogy kerüljön a könyvbe, hogy ezáltal büszke lehessen rá építtetője, tervezője, kivitelezője és a település egyaránt. Egy ház elválaszthatatlan kapcsolatban van környezetével, szomszédaival, településével. Valódi gyümölcse pedig csak annak a kapcsolatnak van, ahol a felek egymást megismerik, szeretik és békében élnek egymással. Igaz ez az emberi kapcsolatoktól a zenén át egészen épített környezetünkig.

7 | Bakonynána bemutatása

BAKONYNÁNA BEMUTATÁSA

A bakonyi településekre döntően jellemző módon, Bakonynánan is több ezer éves leletek igazolják az egészen korai emberi tevékenység nyomait. A régészeti kutatásokból az is kiderült, hogy Bakonynána a szinte folyamatosan lakott volt, a hun-avar kort leszámítva, lényegében állandó emberi jelenlét mutatható ki a település környékén. Ez minden bizonnyal a vízben, vadban bővelkedő Gaja-völgy megtartó erejét igazolja, hisz a változatos domborzat, a sűrű, gazdag erdők, és persze a Gaja patak jelenléte minden korban vonzóvá tette Nánát az emberek számára.

A falu neve nagy valószínűség szerint személyhez, vagy személyekhez köthető, ugyanis a XII. században Veszprém püspöke illetve azt követően a város ispánja is Nána nevezetű személy volt. A település újkori történelme is nagyon hasonlatos a legtöbb bakonyi településéhez. A háborúk során kiürült falu lakossága bajor illetve sváb területről érkező telepések által hízott meg újra a 18. században. Mint ahogy a 19. század negyvenes éveinek német kitelepítését sem kerülhette el Bakonynána.

A település telkei tipikus szalagtelkek voltak, ill. jellemzően ma is azok. A beépített részek zömmel a telek magas pontján vannak, és a völgybe egy-egy árokig, vízfolyásig tartanak. Emiatt a gazdálkodási mód miatt - de elsősorban a terepadottságok okán egy igen hosszú, egyutcás falu alakult ki, mely idő közben elsősorban északon, új, párhuzamos utcákkal bővült. A beépítés jellemzően oldalhatáros, nyeregvetős kialakítás, viszonylag keskeny, de hosszú telkekkel. A régebbi telkek, utcavonali, előkert nélküli beépítések, az újabbak már 5-7 m-es előkerttel rendelkeznek.

8 | Bakonyhána bemutatása

A hosszú, keskeny formájú település a Gaja patak egyik mellékágát követte nyúlik végig a tájon. Bakonyhána főútja is ezen a vonalon fut végig, kijelölve így a főbb épületek helyeit, hiszen a legtöbb fontos létesítményt a főutcán találjuk. A község épületei közt nemigen található megosztó, a többitől kirívóan elütő házat, szerény, ebből a szempontból is egységesnek mondható utcakép fogadja az arrajárót. Bakonyhána belterületen az Alkotmány utca templomtól délre lévő szakasza, külterületen a Római fürdő és Gaja szurdok közti terület javasolt településképet meghatározó karakterű településrészként kezelni.

A következőkben elsőként bemutatunk egy válogatást azokból az épületekből, amelyek sajátos értéküknél fogva már hosszabb ideje erősítik Bakonyhána identitását. A Bakonyhána egyes részeire vonatkozó építészeti előírások szem előtt tartásával elérhető, hogy az új építésű házak ne idegenként, hanem ismerősként jelenjenek meg a többi ház között, így segítsék Bakonyhána karakterének őrzését, és tovább formálják azt. Ezen sikeres példák mentén szeretnénk illusztrálni, milyen megoldások segíthetik az előbbieken megfogalmazott vágy megvalósulását.

ÖRÖKSÉGÜNK

Bakonynánán két műemléki épület található, az egyik a római katolikus templom a másik pedig a római katolikus plébánia. A korábban református vallású település a hívek elköltözése után 1750-ben kezdi el építeni templomát az akkorra már zömmel katolikus vallású lakosoknak. 1827-re a megromlott állapotú templom felújítása helyett a helyiek - a szépen gyarapodó hívek száma okán is - inkább egy új, nagyobb templom építésébe kezdenek. Ezzel nyeri el mai, végleges formáját a Bakonynána elsőszámú műemléke.

A műemléki templom és a plébánia mellett 17 védelemre javasolt, műemléki környezetként azonosított, régi parasztház található a településen, legtöbbször a Bakonynána főutcáján, a Kossuth Lajos utcán, illetve az Alkotmány utcában. A mára szinte eltűnt, ún. Bakonyi típusú, keskeny fatornácos parasztházak helyett a falazott tornácos, nyeregvetéses háztípus lett az elterjedtebb, így védelemre javasolt régi parasztházak is már ilyenek.

Kiváló példa erre, az Alkotmány utcában lévő, 2014-ben felújított, mára tájházként működő, tornácos parasztház. Erre az örökségére - és az iránymutató rekonstrukcióra - joggal lehet büszke Bakonyán. A színvonalas, gondos felújításnak köszönhetően az idős épület ma a település legszebb, és legjobb állapotban lévő régi parasztháza. A hagyományokhoz hű színvilág, és a tájbaillő, természetes anyagok alkalmazásával az épület minden tekintetben mintaértékű kivitelezés lett: a régi, zöldre festett fa nyílászárókat kiemelő fehér homlokzat, a nyers téglá járdaburkolat, a natúr színű eresz és lefolyócsatorna, az izléseken egyszerű háttábla, olyan letisztult összhangot teremtenek, amiktől ez az egyszerű formájú, és visszafogott díszítésű parasztház is igazán mutatósá válik.

Bakonynána másik öröksége és egyben látványossága a XIX. században épült Prém malom. Az egykori fűrészmalom a település déli végénél, a házaktól pár perc sétára találjuk a Gaja-patak partján. A kétszintes, egyszerű épület kontrasztos homlokzati színeivel hívja fel magára a figyelmet, de felhasznált természetes anyagoknak köszönhetően zavartalanul simul bele csodás környezetébe. Felújítását és az átalakítását követően jelenleg vendégházként működik, népszerű helyszíne a környékbeli túrák kiindulópontjának, elsősorban az innen legkönnyebben megközelíthető Római fürdőnek.

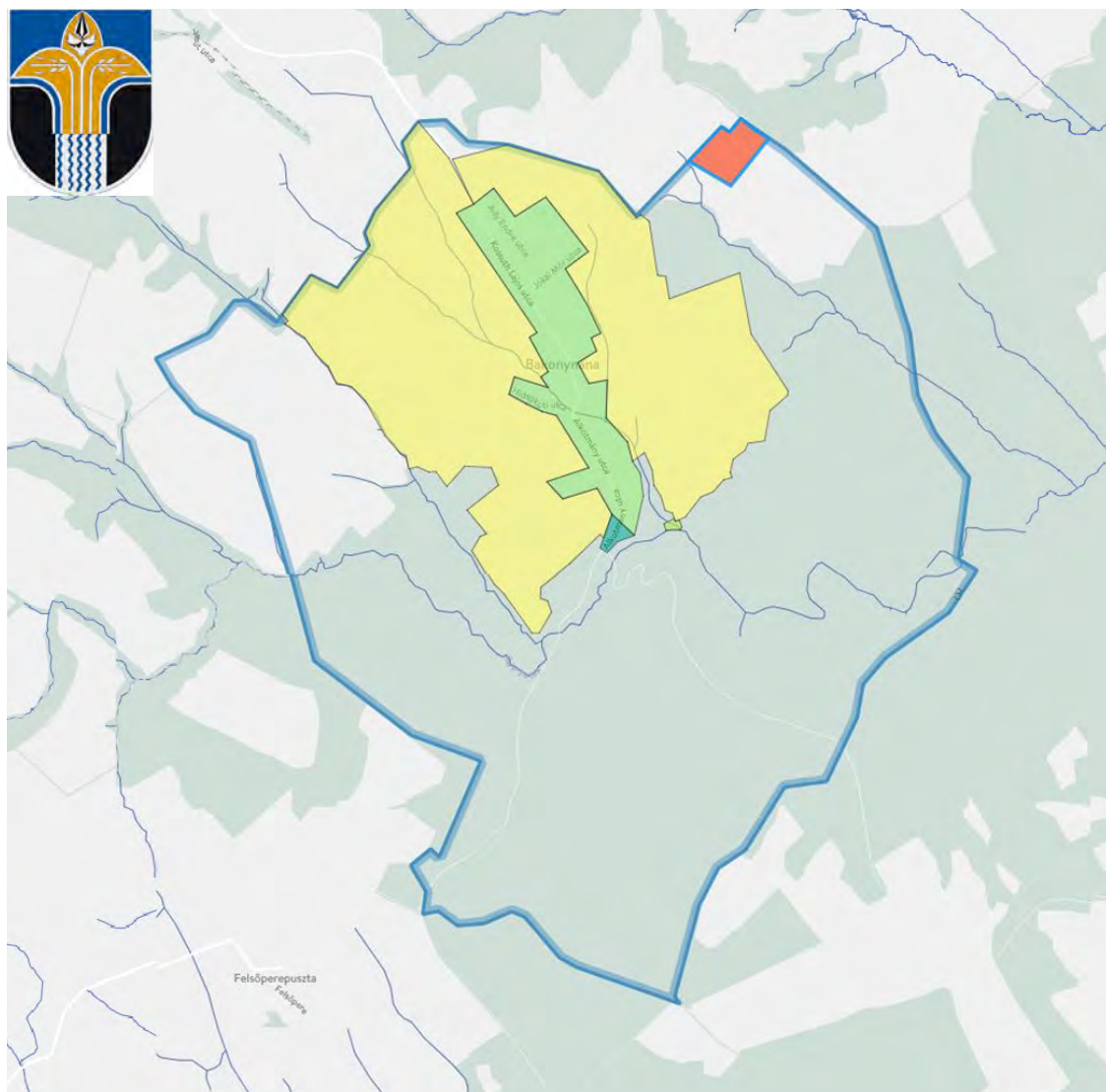
A Római fürdő Bakonyánána legnevezetesebb természeti öröksége, ami egyben a szurdokban bővelkedő Bakony valószínűleg leglátványosabb pontja. A Gaja-patak Bakonyánána és Jásd település közötti áttörése egyedülálló természeti látványossággal szolgál a Prém malomtól induló, rövid, mindössze 2km hosszú túrát bevállalóknak. A hegyekből sebesen lezúgó vizesékek láncolata érdekes medencéket vájtak a merdek sziklafalak aljába, melyek állítólag már a rómaiak idejében is fürdőhelyül szolgáltak, innen a hely elnevezése.

ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

eltérő karakterű területek lehatárolása, a településkép, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával

- Falusias terület - történeti településrész
- Tanyás terület
- Mezőgazdasági terület
- Erdő terület
- Ipari terület
- Átalakuló településrész

TÖRTÉNELMI, TELEPÜLÉSRESZ

Bakonynána főutcáját képező Kossuth Lajos utca, illetve ennek folytatásaként irányába mutató Alkotmány utca mentén elhelyezkedő telkek adják a település ősi, történelmi részét. Ezen a történelmi településrészen az oldalhatáron álló beépítés illetve az utcára merőleges tetőgerinc a kialakult általános építési szokás. Jellemző tetőhajlásszög 35-40 fok közötti. A falusias jelleg mellett azért is érdemes ilyen tetőt alkalmazni, mert így nem árnyékoljuk le a saját és szomszédunk kertjét, illetve gazdaságosan kihasználható geometriájú tetőtér alakul ki, valamint a déli tetőfelületre esetlegesen épített napelemek és napkollektorok a lehető leghatékonyabban tudnak működni. A településkép egységességét őrizni segít, ha a ház oromzattal fordul az utca felé, és nem kontyolt tetővel. Utcával párhuzamos gerincű utcai szárnyat csak ott érdemes építeni, ahol a környező épületek már ilyenek, illetve a terepviszonyok nem teszik lehetővé az elterjedtebb tájolást. Keresztbe beforduló belső épületszárnyat csak kellően széles telkek esetén érdemes alkalmazni, ott is megfontolással: a jószomszédi kapcsolatokon túl, naposabb, levegősebb lesz a kertünk, és szabadon élvezhetjük a környék dombos táj egybefüggő látványát.

ÁTALAKULÓ, ÚJ TELEPÜLÉSRÉSZ

A hosszú, keskeny alaprajzú község főutcájától, a Kossuth Lajos utcától ÉK-re, azzal párhuzamosan találhatók Bakonyháza újabb építésű házainak zöme. Emellett még az Alkotmány utca - és egyben a település végén találni új, vagy akár jelenleg is épülő házakat. Előbbieknél a nem túl széles, de hosszú telkekből következően az oldalhatáron álló beépítés a követendő, utóbbiaknál a sajátos terepviszonyok okán már a szabadonálló beépítés is lehetséges. Mindkét esetben javasolt az utcára merőleges tetőgerinc és a településre jellemző tetőhajlásszög alkalmazása. Ez jellemzően 35-40 fok közötti. Azért is érdemes ilyen tetőt alkalmazni, mert így nem árnyékoljuk le a saját és szomszédunk kertjét, illetve gazdaságosan kihasználható geometriájú tetőtér alakul ki, valamint a déli tetőfelületre esetlegesen épített napelemek a lehető leghatékonyabban tudnak működni. A településkép egységességét őrizni segít, ha a ház oromzattal fordul az utca felé, és nem kontyolt tetővel. Utcával párhuzamos gerincű utcai szárnyat csak ott érdemes építeni, ahol a környező épületek már ilyenek. Keresztbe beforduló belső épületszárnyat csak kellően széles telek esetén érdemes alkalmazni, ott is megfontolással: ne vágja ketté a kertet első és hátsó kertre.

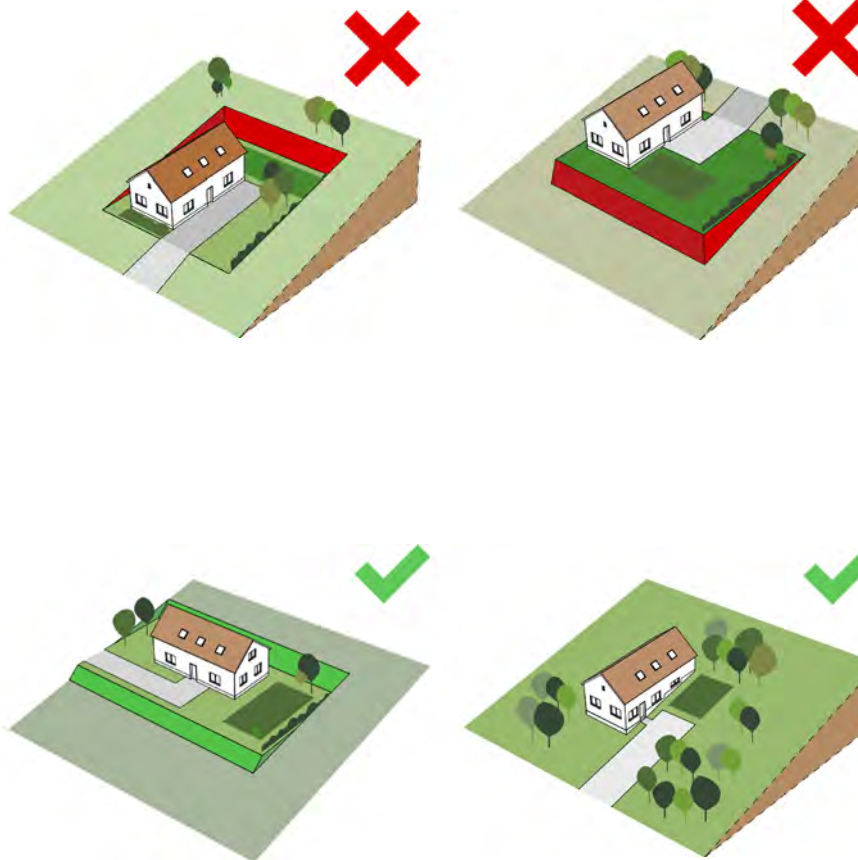
AJÁNLÁSOK, ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

a településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató

Arra a kérdésre, mitől szép egy lakóház, nem lehet egy mondatban válaszolni. Neves építészek és filozófusok a különféle megközelítések ellenére egyetértenek azonban abban, hogy a közhiedelemmel ellentétben a szépség nem szubjektív, nem részrehajló.

Szép az, ami érdek nélkül tetszik, mondja Kant. A szépség sokféle lehet. Borainkról sem mondhatjuk, hogy a vörösbor jó, a fehér nem. Tudva, hogy bizonyos alkalmakhoz, ételekhez jobban illik a vörös, mondhatjuk, hogy mi a rozét szeretjük. Ebben a fejezetben nem szeretnénk egyoldalúan állást foglalni, leszűkíteni a lehetőségeket.

Viszont szeretnénk bemutatni, hogyan kerüljük el a legáltalánosabb hibákat, ne járjunk úgy, mint a borász, aki gyakorlatlanul túlkénezi borát.

TEREPALAKÍTÁS

A történeti településrészen a családi házak telepítése oldalhatáron álló, a telken belüli elhelyezkedése az utcára merőleges rendszerű. A nem utcára merőlegesen telepített, indokolatlanul, nagy mértékben hátrahúzott családi ház építése nem javasolt. A családi házak a telek oldalhatáran állnak, a ház mögött növényzettel határolva kialakítható a védett kert.

MAGASSÁG

Bakonynána történeti településrészén a családi házak magassága közel azonos, a jellemző földszint plusz tetőtérbeépítéses kialakítástól kevés ház tér el, inkább csak a meredek telkek esetében épültek 3 szintes lakóházak kényszerűségből. A meglévő épületek közé épülő új házaknak hasonló magassággal kell épülniük, mint környezetük. A túl magas házak nem illeszkednek Bakonynána történeti településrészének utcaképebe.

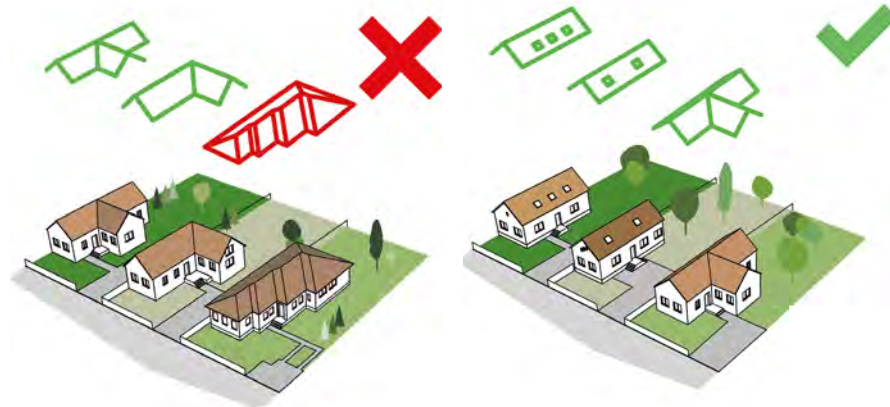
TETŐHAJLÁSSZÖG

Bakonynána történeti településrészén a családi házak tetőhajlásszöge közel azonos. A meglévő épületek közé épülő új házaknak hasonló tetőhajlásszöggel kell épülniük, mint környezetüknek, a túl magas illetve túl alacsony hajlásszögű tetővel rendelkező épületek nem illeszkednek Bakonynána történeti településrészének utcaképebe.

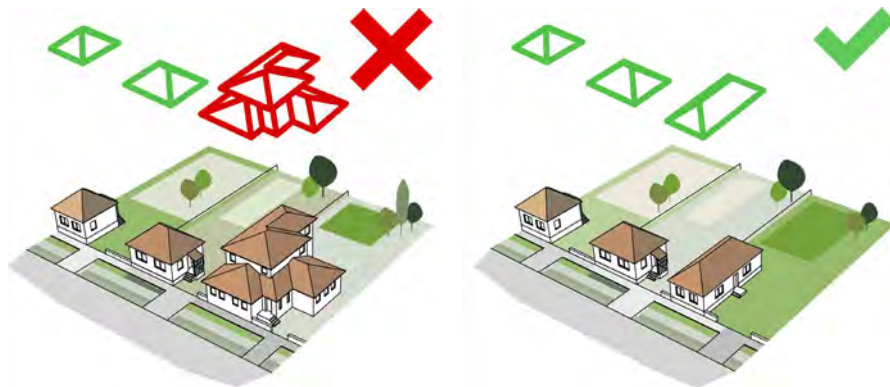
TETŐFORMA

A településrészen lévő családi házak tetőformája egyszerű. Új házak építésénél a szomszédok figyelembe vételével kell illeszkedni.

Amennyiben az építési telek körül kialakult egy nyeregtetős házból álló utcakép, úgy oda ne tördelt tetőformájú épület kerüljön, hanem a szomszédokhoz hasonló nyeregtetős tetőformájú.

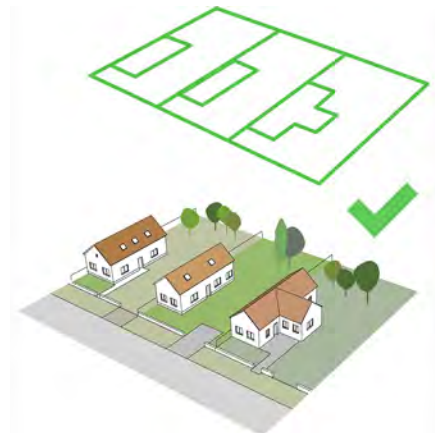
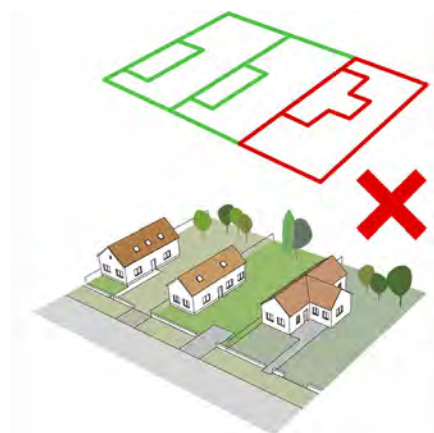

Amennyiben az építési telek körül sátoztetős épületek állnak, úgy oda ne tördelt tetőformájú épület kerüljön, hanem a többi épülethez hasonló tömegű és tetőformájú.

TELEPÍTÉS

A történeti településrészen a családi házak telepítése oldalhatáron álló, a telken belüli elhelyezkedése az utcára merőleges rendszerű. A nem utcára merőlegesen telepített, indokolatlanul, nagy mértékben hátrahúzott családi ház építése nem javasolt. A családi házak a telek oldalhatárán állnak, a ház mögött növényzettel határolva kialakítható a védett kert.

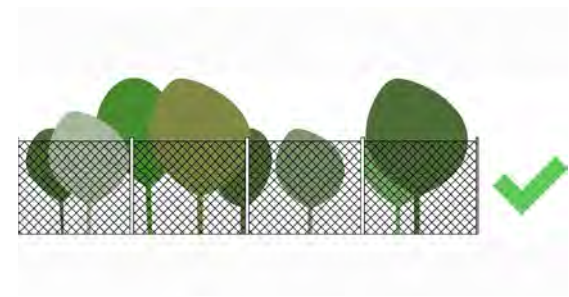
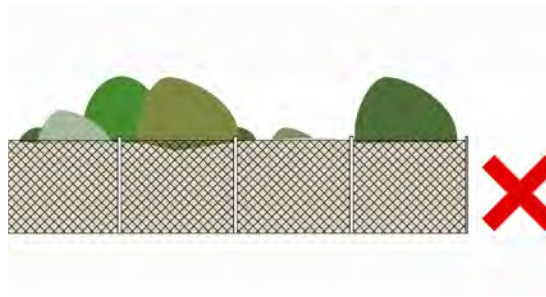
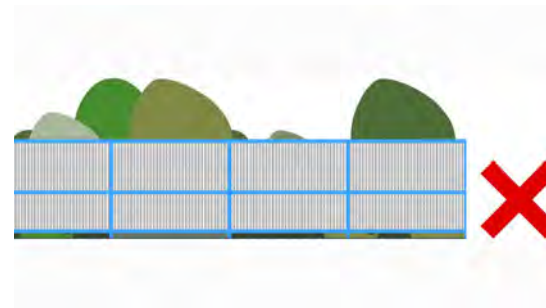
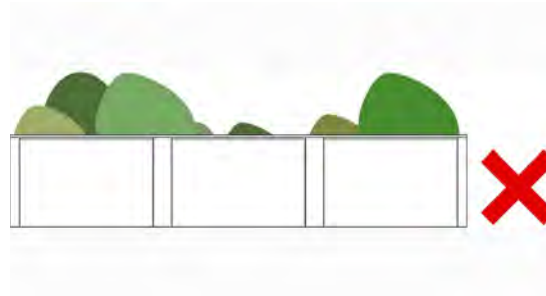
ANYAGHASZNÁLAT (SZÍNEK)

Bakonynána történeti településrészének színvilága egységesnek mondható, feltűnően eltérő anyag és színhasználat nem jellemző. A meglévő épületek színvilágához illeszkedő új épületek építése ajánlott. Nem elfogadható a feltűnő és kirívó színhasználat, a rikító színű fémlemez fedés és burkolat.

KERÍTÉSEK

Bakonynána történeti részein az áttört kerítések kívánatosak, tömör és nem átlátható megoldások nem elfogadhatók.

KERÍTÉSEK

Kerítések terén is beszélhetünk hagyományosan alkalmazott anyagokról, vagy formákról - amelyek igen szép példái a klasszikusan alkalmazott Bakonyánai kő és a fa kerítésnek. Jól mutatják, hogy a hagyományos mellett megférnek a modern anyagok, kialakítások is. A kerítések kialakítása során bátran dolgozzunk a lakóépületünknel is alkalmazott anyagokkal, színekkel: így méginkább harmonikusabb, egységesebb hatást érhetünk el. A kertkapu kialakításakor hangsúlyozzuk a belépés helyét, de kerüljük a túlzottan hivalkodó bejárati kialakítást.

A kerítés egyszerre teremt kapcsolatot a közterülettel, ugyanakkor elválasztja azt az ingatlantól. Térfalat képez, mely lehet tömör, ha magánéletünket szeretnénk óvni, de lehet áttört, átlátható is. Minden településen vannak olyan anyagok vagy formák, amelyek rendszeresen visszatérnek. A történeti településrészekben jellemzően fa vagy kovácsoltvas kerítésekkel találkozhatunk, így jól látszódik az előkert és az épülethomlokzat teljessége. A kertkapu a megérkezés, fogadás kiemelt pontja. A kertkapu és a gépkocsikapu kialakításakor illeszkedjünk a kerítéshez és az épülethez. A kapu legyen hangsúlyos, de ne hivalkodó. Kialakításakor mértékkel alkalmazhatunk helyi hagyományos díszítőmintákat.

KERTEK

A történeti és az átalakuló településrészben a tájba illesztés során a hagyományos településkép megőrzése az elsődleges cél. Az épületeket csak részlegesen takarjuk, árnyékoló fákat a déli kitétségű falak közelében ültessünk. Az előkertbe ültetett fák, cserjék helyének megválasztásakor vegyük figyelembe a ház homlokzati kialakítását, nyílászáróinak elhelyezését. A kerti építményeket takarjuk, hogy az épület jobban érvényesüljön. A régi épületek bővítése, felújítása során fokozottan ügyeljünk a már meglévő fásszárú növényzet megővésére. Szándékunk szerint magas növényzettel csökkenthetjük, alacsony növényekkel növelhetjük a ház méretének érzetét. Változatos növényalkalmazással többféle élőlénynek biztosíthatunk életteret. A kertalakítás során az épület és a kert stílusa, hangulata harmóniában legyen. Elsődlegesen tehát az épület stílusához, üzenetéhez, közvetített érzetéhez illeszkedő kertépítészeti megoldásokat alkalmazzunk. Díszes, gondozott előkertünkben nem csak saját magunk, hanem az arra tévedők is gyönyörködhetnek; jó benyomást kelthetünk, és nem utolsó sorban hozzájárulunk utcánk, településünk szép arculatához. Termésükkel is díszítenek, így majdnem egész évben színesíthetik udvarunkat.

Lehetőleg könnyen felújítható, vízáteresztő burkolatot alkalmazzunk, így elkerüljük a tócsák kialakulását, és könnyebben életben tartjuk növényeinket. A kevésbé használt részeket dekoratív, régi téglából alakíthatunk ki járófelületet. A szegélyeket azonos anyagból alakíthatjuk ki.

A kerti építmények a főépülettel azonos építőanyagokból, vagy azzal harmonizálva készüljenek. A pergolák, növényrácsok, gépkocsibeállók, kukatárolók kialakíthatók favázassal szerkezettel is, a nyílászárókkal harmonizáló színezéssel. Fémvázassal szerkezet kialakításakor annak növényekkel való befuttatása javasolt. A hulladéktárolók számára a kertkaputól balra, az épülethomlokzat vonalában alakítsunk ki helyet, növényekkel takarjuk. Helyezzünk el kerti padot, ahonnan gyönyörködhetünk házukban, kertükben. Az előkertben a helyi hagyományokhoz illeszkedő, alacsony fa léckerítés alkalmazása elfogadható, illeszkedve az épülethez és a kerítéshez.

Keskeny telkek esetében a garázst lehetőleg az épületben alakítsuk ki, hogy több hely maradjon a kertben, és ne terhelje a táj látványát egy újabb építmény. Szélesebb telkek esetében is - amennyiben van erre lehetőség - inkább fedett kocsibeálló épüljön. Anyaga fém vagy favázassal legyen, harmonizálva az épület színeivel, formavilágával. Kerüljük a túlzottan hangsúlyos, nehéz szerkezeti kialakítást. Alkalmazásukkal könnyebbé válik a felületek karbantartása.

A kert egyes részeit alacsonyabb, magasabb növényfalakkal választhatjuk el. Az előkertbe legfeljebb 1,20 m magas cserjék és lágyszárúak telepítése javasolt. Sövények közül a lombhullatókat részesítsük előnyben, magasságuk ne érje el az 1,50 m magasságot. A növényfajok megválasztása nagymértékben járulhat hozzá a település, településrészek karakteréhez. Lehetőség szerint a helyi természeti adottságokhoz és hagyományokhoz, meglévő növényzethez illeszkedő fajokat válasszunk. A növények kiválasztását meghatározza a hely, ahova ültetjük. Figyeljük meg, mely növények érzik jól magukat évek óta a környező kertekben, vagy kérjük szakember segítségét.

ERKÉLYEK, TORNÁCOK

A népi építészet egyik könnyen felismerhető, jellegzetes eleme az oldalsó oszlopos tornác. Ékes példái Bakonyánán is jól megfigyelhetők. A tornác kialakítására, elhelyezkedésére is számos, részleteiben eltérő megoldás lehetséges. Bakonyánána legrégebbi házai keskeny, fatornácos házak voltak, melyeket a falazott tornácos épületek váltottak fel, és kerültek túlsúlyba. Az arányos, tornácos épületek sora karakteres utcaképet mutat, mely erősíti a település egységes arculatát és identitását. Új épület tornáckialakításával és újszerű átgondolásával tovább vihetjük e hagyományt új otthonunkba.

AJTÓK, ABLAKOK

Az épületek megjelenését és hangulatát a nyílászárók nagyban befolyásolják. A zárt épülettömeggel így nyitunk a külvilág felé, ezért nem mindegy, milyen módon tesszük ezt. A hagyományos nyíláskialakítás Bakonyánán is jól megfigyelhető: két szárnyú, jellegzetesen két vagy három osztatú ablakok, utcai homlokzaton szimmetrikus kialakítással. Új ház építésekor érdemes körüljárni a környéket, és ihletet meríteni, hogy az otthonunk minél jobban bele tudjon simulni környezetébe, ezzel is gazdagítva az utcaképet. Tetszőleges anyagú, de fa mintázatú, vagy fegyverzetű, víztiszta, vagy matt síkúvegezésű, osztott ablakok beépítése javasolt. Az árnyékolás szerepére a műanyag redőnyök helyett zsalugáterek, spaletták javasolhatóak. Amennyiben mégis redőny mellett dönt az építető inkább a rejtett, mintsem a külső redőnydobozos kivitel a beépítendő, lehetőség a nyílászáróval megegyező színben.

HOMLOKZATKÉPZÉS

Az épületeink burkolása, vakolatának színezése, megmunkálása mindig is kedvelt tulajdonosi eszköz volt településünkön. Használjuk bátran, de figyeljünk a végső össz-képre! A túldíszített, túlszínezett épület hamar elveszíti érdekességét, és utána inkább zavaróan hat a nyugodt, tiszta településképbén. A jól megválasztott burkolat nem csak a hangulatot, hanem az épület védelmét is szolgálja. Bakonyránán több helyütt fellelhető a népi építészetre jellemző díszített oromzat. A zöld vagy sötétbarna színű fa felületek a visszafogott színű falfestéssel és gipsz díszekkel esztétikus megjelenést kölcsönöznek az épületnek, legyen szó hagyományos vagy modern ház homlokzatáról. Anyaghasználat szempontjából a természetes anyagok - a kő, téglák, vakolt felületek, faburkolat - részesítendőek előnyben. A magastető héjalása - beleértve az ereszcserépet is - az égetett agyag sötétebb, vagy világosabb árnyalata színében agyag-cserép, vagy ahhoz hasonló színű betoncserep lehet. Alacsonyabb hajlásszögű tető tömegét nem fényes - szürke, téglaszínű - bádoglemezzel, vagy passzív zöldtetővel fedetten kell kialakítani úgy, hogy a peremszerkezetek vízszintesek legyenek. Kerüldő a tájidegen stílusjegyek alkalmazása a formák, díszítések esetében is.

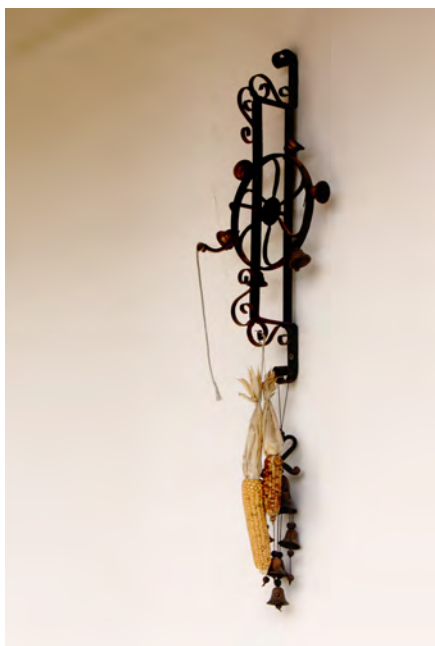
RÉSZLETEK

A régi házak részleteit öröm megfigyelni! Házunk és kertünk találkozási pontjai folyton változó, gazdagodó élményanyagot kínálnak. Évről évre, évszokról évszakra más képet mutatnak. A növények az épületen egyrészt hangulatteremtő, díszítőelemek, másrészt hatékony, természetes eszközei az energiatudatos életmódnak – árnyékolnak! A múlt század elejét idéző felújított, gyakran már nem működő kutak megteremtik Bakonyháza az időbeni folytonosság érzetét, és gyöngyszemekként díszítik a település utcáit.

29 | Ajánlások

Elődeink fa és fémmunkái csodálatosak, formakincsük időtálló, az alkalmazott anyag szépen öregszi. Házaink kiegészítői, a kerítések, lámpák, árnyékolók, postaládák, korlátok egytől egyik aktívan alakítják a végső látható képet, hangulatot. Akkor járunk jól, ha mindent egyforma igényességgel, odafigyeléssel tervezünk meg, választunk ki. A színek használata, a változatosság gyönyörködtet, ezek összképének gondos kitalálása odafigyelést igényel. Az egyszerű, de igényes, jól kitalált, szépen megépített részletek gazdagítják épületeinket, büszkévé tesznek minket. Egy-egy burkolat, eresz, tetőcsatlakozás, párkány részlet ilyen minőségben elkészítve díszítőelemként is működik, további, öncélú díszítés már nem kívánkozik az épületre.

30 | Jó példák, épületek, épített részletek

JÓ PÉLDÁK | ÉPÜLTEK, ÉPÍTÉSZETI RÉSZLETEK

épületek, építészeti részletek (ajtók, ablakok, tornácok, anyaghasználat, színek, homlokzatképzés), kerítések, kertek, zöldfelületek kialakítása

Ennek az épületnek, elsősorban a terep jelentős szintkülönbségére adott frappáns válasza a kiemelendő. A nagy lejtésre reagálva, a garázst a földszinten, a lakóteret az emeleten építették ki, így onnan közvetlen kertkapcsolatra nyílt lehetőség. A felső kert előtti kő támfal sem maradt funkció nélkül, ide egy, a kert alá nyúló pincét helyeztek el, tetejére pedig, az erkély folytatásaként sövénykort ültettek a kert lezárására. Ezeknek, és a rendezett portának köszönhetően, egy barátságos, praktikus, és egyben látványos udvarral bővült a település utcaképe.

Jó példa a felújítások során alkalmazható megoldásokra, ez a bátrabb, de egymással harmónizáló színvilágú homlokzat. Ez a helyi védelemre is javasolt épület a régi formákhoz és mintázatokhoz jó ízléssel választ korszerűbb, és modernebb színekkel rendelkező nyílászárókat. Az ablakok árnyékolása a kevésbé mutatós, de sajnálatosan elterjedt redőnyök helyett zsalugáterekkel megoldott, tagolva és kiemelve így a díszes homlokzatot.

A rövid előkert is lehet hangsúlyos, de mégsem zavaróan zsúfolt. Bakonyánán több példa is található az előkertek maximális, de még izléses kihasználására, beültetésére. A 80-as, 90-es évek jellegzetes utcafronti erkélyes, nyeregtetős épületeiből többet is láthatunk a településen, legtöbbjüket a képen látható, szépen karbantartott házhoz hasonló állapotban. Sajátosságuk az említett dús előkert mellett, a barna-fehér színvilágú homlokzat, és az erkélyek aljáról elmaradhatatlan fecskefészkek.

A meredek domboldalok fáinak takarásában izgalmas, szemrevaló épületek is rejtőznek. Ezek, a terep nyújtotta lehetőségekből adódóan, a kiváló panorámán túl, kellő intimitással is rendelkezhetnek. Ilyen épület a fotón is látható, jelenleg átépítés alatt álló családi ház. A tökéletesen tájbaillő, kőburkolatú épület, az elé telepített szőlőnek, gyümölcsösnek köszönhetően szinte alig kivehető a lenti utcából. A régi, nagy méretű ablakok helyére betervezett, ideális arányban megosztott fa nyílászárókkal a homlokzat tetszetős megjelenést kapott, melyhez helyes színválasztás is társul.

34 | Jó példák, épületek, épített részletek

Jó példa a felszín feletti sajátos építmény- elektromos elosztószekrény, transzformátor elhelyezésére, hogy a kerítés takarásában, növényzettel körülvetten, hagyományos anyaghasználattal készült.

Az elosztószekrények cseréje során a technika fejlődésével jóval kisebb méretű építmények kerülnek elhelyezésre, melyek nem lesznek a tér meghatározó elemi, főleg ha hagyományos anyaghasználattal és visszafogott színhasználattal készülnek.

Jó példa kisméretű elosztószekrény elhelyezésére a kerítésbe rejtett elhelyezés.

UTCÁK, TEREK

közterületek településképi útmutatója

Bakonynánán sem a történelmi, sem az átalakuló településrészen nem alakultak ki közterek, közparkok, közkertek. A településszerkezet sajátjaiból fakadóan azonban létrejöttek olyan kisebb teresedések, amelyek nem sorolhatók egy fenti kategóriába sem. Ilyenek például a utak kapcsolódásai, emlékművek környezete, stb. Ezek rendezése nagyban elősegíti a településképi javítását. Ide lehetőség szerint szárazságtűrő, tájba illő növényeket, illetve az öntözési lehetőség biztosítását javasoljuk, lehetőség szerint a meglévő patak kihasználásával. A közterületek tervezésekor is alkalmazkodjunk a meglévő adottságokhoz, utcakeresztmetszethez, jellemző homlokzatmagasságokhoz, tetőformákhoz. Érdemes tekintettel lenni környezetünkre, hogy ne alakuljon ki zavaros utca- és településképi. A virágos, zöld utcák, gondozott terek nagyon fontos hozzátartozói az élhető településnek, és a barátságos, szerethető, esztétikus településképi. A cél egyértelműen ezek megőrzése, fenntartása, és újabbak létesítése.nyek megtartása érdekében.

HIRDETÉSEK, REKLÁMTÁBLÁK

Különösen egy kisebb település esetében, a különböző hirdetőtáblák és reklámfelületek stílusa, formája és elhelyezése eléggé meghatározó lehet a településképi szempontból. A figyelemfelkeltés, tájékoztatás egyértelmű célja mellett, nem lehet figyelmen kívül hagyni az utcaképbe való illeszkedést, az izléses, környezetéhez igazodó megjelenést. Falusias, kisvárosias településeken nincs helye az indokolatlanul nagyméretű és színes, hivalkodó hirdetőfelületeknek. Sőt, ellenkezőleg. A vibráló városi reklámerdő helyett, a háttéréhez minél inkább alkalmazkodó, a tájra jellemző forma és anyaghasználat tehetei egyedivé a falusi tájékoztatást. Bakonyránán alig találni reklámfelületeket, de az ötletes, jól megkomponált, átgondoltan elhelyezett hirdetőtáblák ideálisan tölthetik be szerepüket, anélkül, hogy megzavarnák az utcakép nyugalalmát.

IMPRESSZUM

BAKONYNÁNA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

<https://bakonynana.hu>

bakonynana.onkormanyzat@gmail.com

8422 BAKONYNÁNA, ALKOTMÁNY UTCA 3.

Telefon: +36 88 587 320

Polgármester: Bierbaum Adrienn

bakonynana.onkormanyzat@gmail.com

Főépítész: Várszegi Bernadett

varszegi.bernadett@zirc.hu

SZERKESZTETTE, SZÖVEG, FOTÓ:

Fettik Gábor

Bakonynána, 2017.